

A gyermekruházat biztonságsága

Szalay László
INNOVATEX Zrt.

Az MSZ EN 14682:2008 A gyermekruházat biztonsága. Zsinórok és húzózsinórok a gyermekruházaton. Műszaki előírások című szabvány hamarosan megjelenik magyar nyelven is.

A magyar nyelvű változat segíteni fogja a gyermekruha gyártókat és forgalmazókat, valamint a fogyasztóvédeket és a vásárlókat abban, hogy megértsék és egyformán értelmezzék a szabvány előírásait.

Előzmények

A gyermekruházaton levő zsinórok számos balesetet okoztak, ezért már az 1970-es évektől több országban (pl. az Egyesült Királyságban és Svédországban) törekedtek a zsinórok alkalmazási feltételeinek szabályozására.

A 8 év alatti kisgyermekeknél elsősorban a kapucni zsinórok és a nyak körüli zsinórok okoztak súlyos, esetenként halálos kimenetű balesetet, ha beakadtak a gyermekek által használt – pl. játszótéri – eszközökbe. Az idősebb gyermekek esetében gyakori volt, hogy a derékrészen és a ruhadarabok alsó szélén levő zsinórok akadtak be különféle helyeken, pl. a járművek ajtajába, balesetet okozva. A fej közelében levő rugalmas zsinórok pedig sokszor okoztak arcsérülést.

Az egyes országok eltérő módon vezettek be a gyermekruházatra vonatkozó szabályozást. Az előírásokat rendelet vagy szabvány tartalmazta, néhány országban pedig a fogyasztóvédelemmel foglalkozó szervezet kötött megállapodást a piaci szereplőkkel (gyártókkal, kereskedőkkel) a betartandó szabályokról.

Az Európai Unióban 2004-től van közös szabályozás, ekkor jelent meg az EN 14682 szabvány első kiadása. A szabványt 2007-ben korszerűsítették, az új kiadás számos szemléltető ábrával bővült ki, amik segítik az előírások értelmezését.

Az új kiadást a Magyar Szabványügyi Testület 2008. augusztus 1-jén tette közzé magyar szabványként, angol nyelven. Hamarosan megjelenik a szabvány magyar nyelvű változata is, ami egyaránt segíti mind a gyermekruha gyártókat, mind a kereskedőket és a fogyasztóvédeket az előírások könnyebb megértésében és egységes értelmezésében.

A szabvány alkalmazási területe

Különösen fontos ez a szabvány a gyermekruha gyártóknak, mivel az általános termékbiztonságról szóló 2001/95/EK irányelvhez kapcsolódik. Alkalmazása nem kötelező ugyan (a szabványok önkéntes alkalmazása alapelv az Európai Unióban), de előírásainak betartásával igazolható a legkönnyebben, hogy egy gyermekruha ebből a szempontból biztonságos.

Az irányelv ezt a következőképpen tartalmazza:

„Egy terméket a vonatkozó nemzeti szabványok hatálya alá tartozó veszélyek és veszélykategóriák tekintetében biztonságosnak lehet tekinteni, ha az megfelel az olyan európai szabványokat átvevő önkéntesen alkalmazandó nemzeti szabványoknak, amelyeket a Bizott-

ság a 4. cikkel összhangban az Európai Közösségek Hivatalos Lapjában kihirdetett.”

Az MSZ EN 14682 a gyermekruházaton alkalmazott zsinórokra és húzózsinórokra ad követelményeket. Gyermekruházatnak tekint a szabvány az olyan ruhadarabokat, amelyeket fiúk esetében legfeljebb 182 cm, lányok esetében legfeljebb 176 cm magas, és legfeljebb 14 éves gyermekek részére gyártanak vagy forgalmaznak.

Nem tartoznak a szabvány alkalmazási területéhez a gyermekgondozási cikkek (pl. előkéek, pelenkák, cumitartók), a lábbelik, a kesztyűk, a kalapok, a sapkák, a sálak, az inggel vagy blúzzal való viselésre tervezett nyakkendők, az övek (a megkötős övek, derékszalagok kivételével), a nadrágtartók, a vallási ruhák, a különféle szertartásokon vagy ünnepségeken viselt ünnepe ruhák.

Nem tartoznak az alkalmazási területhez az olyan speciális sport- és szabadidőruhák sem, amelyeket csak korlátozott ideig és felügyelet mellett viselnek a gyerekek (ilyenek például a bűváruhák, táncruhák). Beletartoznak viszont a siruhák.

Nem tartoznak továbbá az alkalmazási területhez a színélőadásokhoz használt színházi jelmezek. Az egyéb jelmezek viszont igen, ezt külön kihangsúlyozza a szabvány.

A „zsinór” fogalmát ez a szabvány sokkal tágabb értelemben alkalmazza, mint ahogy azt akár a köznyelv, akár a szakmai nyelvhasználatban megszokhattuk. A hagyományos sodrott vagy fonatolt, textilszálból készített zsinórokon túl beleérti a fogalomba a láncokat, a szalagokat és a pántokat is, akár textilanyagból, akár más anyagból készültek.

Húzózsinórnak a zsinórjáraton, hurkokon vagy fűzőlyukakon áthaladó zsinórt tekint a szabvány. Ezenkívül megkülönbözteti a funkcionális zsinórokat, a díszítőzsinórokat és a rugalmas zsinórokat.

Követelmények

A szabványban leírtak részletes ismertetésére – szerzői jogvédelmi okokból – természetesen nincs mód, ezért a cikk következő része csak általános tájékoztatást adhat a követelményekről.

A szabvány külön tárgyalja a ruházat különböző részeire, így a kapucnira és a nyakrészre, a mell- és derékrészre, a csípő alatti részre, a hátrészre, a ruhaújjakra és az egyéb részekre vonatkozó követelményeket. Meghatározza, hogy az egyes részekben milyen zsinórok, szabályozó fülek és megkötött övek alkalmazhatók, és megadja az alkalmazás feltételeit, például a megengedett hosszúságot.

A követelmények egy része minden gyermekruhára egyaránt vonatkozik, másik részük viszont eltérő a fiatalabb (7 éves korig terjedő) korosztály és az idősebb (7–14 éves) korosztály ruházata esetében. A fiatalabb korosztálynak szánt ruházat esetében szigorúbbak a követelmények.

A fiatalabb korosztály magassági határát 134 cm-ben, az idősebb korosztályét pedig fiúk esetében 182 cm-ben, lányok esetében 176 cm-ben írja elő a szabvány. A magassági határok meghatározása az európai országok statisztikai adatai alapján történt, úgy, hogy az adott korcsoportba tartozó gyermekek legalább 97%-ának magassága kisebb a meghatározott értéknél.

A szabványban a korcsoportok fogalmának meghatározása nem a legegyszerűsebb módon történt, mert bár a szabvány fiatal (7 évesnél nem idősebb) és idősebb (7–14 éves) gyermekeket említ, valójában nem az életkor, hanem a magasság (a 134 cm-es határ) dönti el, hogy a szigorúbb vagy a kevésbé szigorú követelmények alkalmazandók-e.

Felmerül egy másik probléma is. A 14 év feletti fiatalok és a felnőttek jelentős része alacsonyabb a gyer-

mekruházatra megadott 182 cm-es illetve 176 cm-es magassági határnál, így magasság tekintetében jelentős átfedés van a gyermekruházat és a felnőtteknek szánt ruházat között. Ha azt is figyelembe vesszük, hogy az öltözködési szokások változásával egyre inkább csökkennek a kialakítási és a stílusbeli különbségek is, gyakran nehéz eldönteni, hogy egy ruhát gyermekeknek vagy felnőtteknek gyártották-e.

A gyártók a legegyszerűbben úgy oldhatják meg ezt a problémát, ha a 14 évesnél idősebbek részére gyártott, de a 182/176 cm-t meg nem haladó méret nagyságú ruháknál is betartják a szabvány követelményeit. Ha ez valamilyen okból nem lehetséges, vagy nem célszerű, akkor pedig a ruha címkéjén és a csomagolásán célszerű feltüntetni, hogy rendeltetése: felnőtt ruházat.